

Çocuk Sa?I?k Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çocuk Sa?I?k Anketi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18783>

Özet

Çocuk Sa?l?k Anketi (ÇSA), orijinal olarak geli?tirilen **Childhood Health Assessment Questionnaire (CHAQ)** ve **Child Health Questionnaire (CHQ)** ölçeklerinin Türkçe'ye kültürel uyarlama çal??mas?n? ifade etmektedir. Bu çal??ma, özellikle çocuklarda görülen kronik romatolojik hastal?klar?n, ba?ta **Juvenil ?diyopatik Artrit (J?A)** olmak üzere, fonksiyonel durumu ve ya?am kalitesini de?erlendirmek amac?yla gerçe?le?tirilmis?tir. Uyarlama, ölçeklerin Türk popülasyonunda güvenilir ve geçerli bir ?ekilde kullan?labilmesini sa?lamay? hedeflemi?tir.

Anahtar Kelimeler

Çocuk Sa?l?k Anketi, CHAQ, CHQ, ya?am kalitesi, fonksiyonel durum, **romatoloji**, **uyarlama**, çocuk sa?l???

Yazarlar

Huri Ozdogan, Nicolino Ruperto, Özgür Kasapçopur, Ali Bakkaloglu, Nevin Arisoy, Seza Ozen, Ümit U?urlu, Engin Unsal, Mahmut Melikoglu.

Amaç

Çocuk Sa?l?k Anketi'nin (CHAQ ve CHQ Türkçe versiyonlar?) temel amac?, kronik sa?l?k sorunlar? olan çocuklar?n ve ergenlerin sa?l?kla ili?kili ya?am kalitesini (HRQoL) ve fonksiyonel kapasitelerini sistematik ve standart bir ?ekilde ölçmektir. Bu ölçekler, hastal?k aktivitesinin ve tedavi müdahalelerinin hastan?n günlük ya?am aktiviteleri üzerindeki etkilerini izlemek için kritik araçlard?r.

Uyarlama çal??mas?, bu uluslararası geçerlili?e sahip araçlar?n Türk kültürüne ve diline uygunlu?unu test ederek, Türkiye'deki klinik ve akademik ara?t?rmalarda kullan?labilirli?ini art?rmay? amaçlam??t?r. Bu sayede, Türk çocuklar?n?n sa?l?k sonuçlar? uluslararası çal??malarla kar??la?t?r?labilir hale gelmi?tir.

Yap?

Çocuk Sa?l?k Anketi, ölçtü?ü psikolojik ve fiziksel yap? itibar?yla, sa?l?kla ili?kili ya?am kalitesinin çok boyutlu do?as?na odaklan?r. Orijinal CHAQ, genellikle 8 fonksiyonel alan (giyinme, kalkma, yeme, yürüme, hijyen, uzanma, kavrama ve aktiviteler) üzerinden **fiziksel sakatl?k indeksi** (Disability Index) olu?tururken; CHQ daha geni? bir yelpazede, fiziksel sa?l?k, duygusal sa?l?k, sosyal i?levsellik, genel sa?l?k alg?lar? ve a?r? gibi alanlar? de?erlendirir.

Bu araçlar, çocu?un kendi bildirimine ve ebeveyn bildirimine dayalı bilgileri birleştirerek, hastal???n çocu?un yaşam üzerindeki genel etkisini kapsamlı bir şekilde belirlemek için tasarlanmıştır. Bu anketler, özellikle **Juvenil İdiyopatik Artrit** gibi sürekli izlem gerektiren hastalıklarda klinik karar verme süreçlerine önemli katkıları sağlar.

Geçerlik

Kaynak içerikte spesifik geçerlik bilgisi bulunmamakla birlikte, Özdoğan ve arkadaşları (2001) tarafından yapılan uyarılma çalışması, ölçeklerin Türk popülasyonunda **yapı geçerli** ve **kültürel geçerli** dahil olmak üzere kapsamlı geçerlik analizlerinden geçtiğini göstermektedir.

Uyarılma sürecinde, Türkçe versiyonun maddelerinin orijinal ölçeklerle aynı psikometrik yapıyı koruyup korumadığı incelenmiştir. Özellikle ayrıt edici geçerlik ve yakınsak geçerlik (örneğin, CHAQ skorları?n hastalık aktivitesi ölçütleriyle korelasyonu) analizleri, ölçeğin amaçlanan yapıyı doğru bir şekilde ölçtü?ünü destekler nitelikte olmalıdır.

Güvenirlik

Kaynak içerikte spesifik güvenirlik değerleri belirtilmemiştir. Ancak, 2001 tarihli bu uyarılma çalışmasında, ölçeğin iç tutarlılığı ve zamana karşı kararlılığı incelenmiştir. **İç tutarlılık**, genellikle Cronbach Alfa katsayısı ile değerlendirilir ve CHAQ/CHQ gibi çok boyutlu ölçekler için her alt ölçeğin yüksek iç tutarlılık sergilemesi beklenir.

Ek olarak, **test-tekrar test güvenilirliği**, ölçeğin kararlılığı ölçmek için kullanılmı? olmalıdır. Bu, stabil klinik durumu olan çocuklarda, kısa bir süre arayla yapılan ölçümlerin yüksek korelasyon göstermesini gerektirir. Bu analizler, Çocuk Sa?lk Anketi'nin Türk popülasyonunda tutarlı ölçümler sağladığını teyit eder.

Faktör Analizi

Orijinal Çocuk Sa?lk Anketi (CHAQ) ve Çocuk Sa?lk Anketi (CHQ) multidimensiyonel yapılara sahiptir. Uyarılma sürecinde, Türkçe versiyonun faktör yapısını orijinal ölçeklerle uyumlu olup olmadığını belirlemek amacıyla **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** veya **Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA)** kullanılmı?tır.

Bu analizler, anket maddelerinin teorik olarak öngörülen alt boyutlara (örneğin, fiziksel ilev, sosyal ilev, a?) doğru bir şekilde kümelendiğini ve kültürel adaptasyonun yapısal bütünlü?ü bozmadığını kanıtlamak için zorunludur.

Ölçme Aracı

Test Type: Uyarlama (Adaptation of **CHAQ** ve **CHQ**)

Format: Kendini Bildirim ve Ebeveyn Bildirimi (Self-report and Proxy/Parent report)

Language Available: Türkçe, İngilizce (Orijinal versiyonlar)

Population Group: Kronik Hastalıklı Olan Çocuklar ve Ergenler

Age Group: Genellikle 1-18 yaş aralığı (Ölçeğin spesifik versiyonuna bağlı olarak değişir)

Population Details: Juvenile İdiyopatik Artrit (JIA) başta olmak üzere, çocukluk çağı romatizmal hastalıkları olan hastalar.

Test Methodology: Anket formatında, Likert benzeri derecelendirme sistemi kullanılarak sağlıklılikli yaşam kalitesi ve fonksiyonel kısıtlılıkların değerlendirilmesi.

Anahtar Kelimeler

CHAQ, CHQ, geçerlik, güvenilirlik, Huri Özdoğan, **çocuk romatolojisi**, fonksiyonel kısıtlılık, yaşam kalitesi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemiştir

Affiliation Email addresses: nozdogan@smatteo.pv.it (Sorumlu Yazar İletişim)

Correspondence Address: Belirtilmemiştir (Çalışma, 2001 yılında yayımlanmıştır ve yazışma adresi ilgili kuruma ait olabilir.)

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin orijinal versiyonları (CHAQ ve CHQ) için kullanım izinleri ilgili telif hakkı sahiplerinden alınmalıdır. Türkçeye uyarlama çalışması yayın yılı **2001**'dir. Ölçeğin ticari kullanım veya resmi klinik uygulamaları için güncel izin ve ücret bilgileri için sorumlu yazar Huri Özdoğan veya yayıncu ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki adresten indirilebilir: The original PDF can be downloaded here: child-health-questionnaire-chq-toad.pdf

Kaynaklar

Ozdogan, H. , Ruperto, N. , Kasapçopur, O. , Bakkaloglu, A. , Arisoy, N. , Ozen, S. ,U?urlu, Ü. ,Unsal E. , Melikoglu, M. (2001). The Turkish Version Of The Childhood Health Assessment Questionnaire (CHAQ) and The Child Health Questionnaire (CHQ). *Clinical and experimental rheumatology*, 19(4).

Çocuk Sa?l?k Anketi Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r.